

German Alliance
for Trade Facilitation

CARINJENJE ZA UPOLO MANJE VREMENA

CRNOGORSKI MODEL USPJEHA

Elektronski sistem carinjenja prije prispjeća robe

DIGITALNO EVIDENTIRANJE ROBE ŠTEDI STVARNO VRIJEME

Crna Gora upola skraćuje vrijeme carinjenja na svojoj granici zahvaljujući novom sistemu obrade prije prispijeća robe – skraćeno PAP – čija je upotreba u ovoj zemlji jugoistočne Evrope počela 6. jula 2018. godine. Korišćenje ovog sistema omogućava dostavljanje carinskih deklaracija i uvozne dokumentacije nadležnim organima elektronskim putem prije prispijeća robe. Rezultat je da se sada obrađuje dva

puta više robe za ekspresne pošiljke u roku od sat vremena nakon prispijeća.

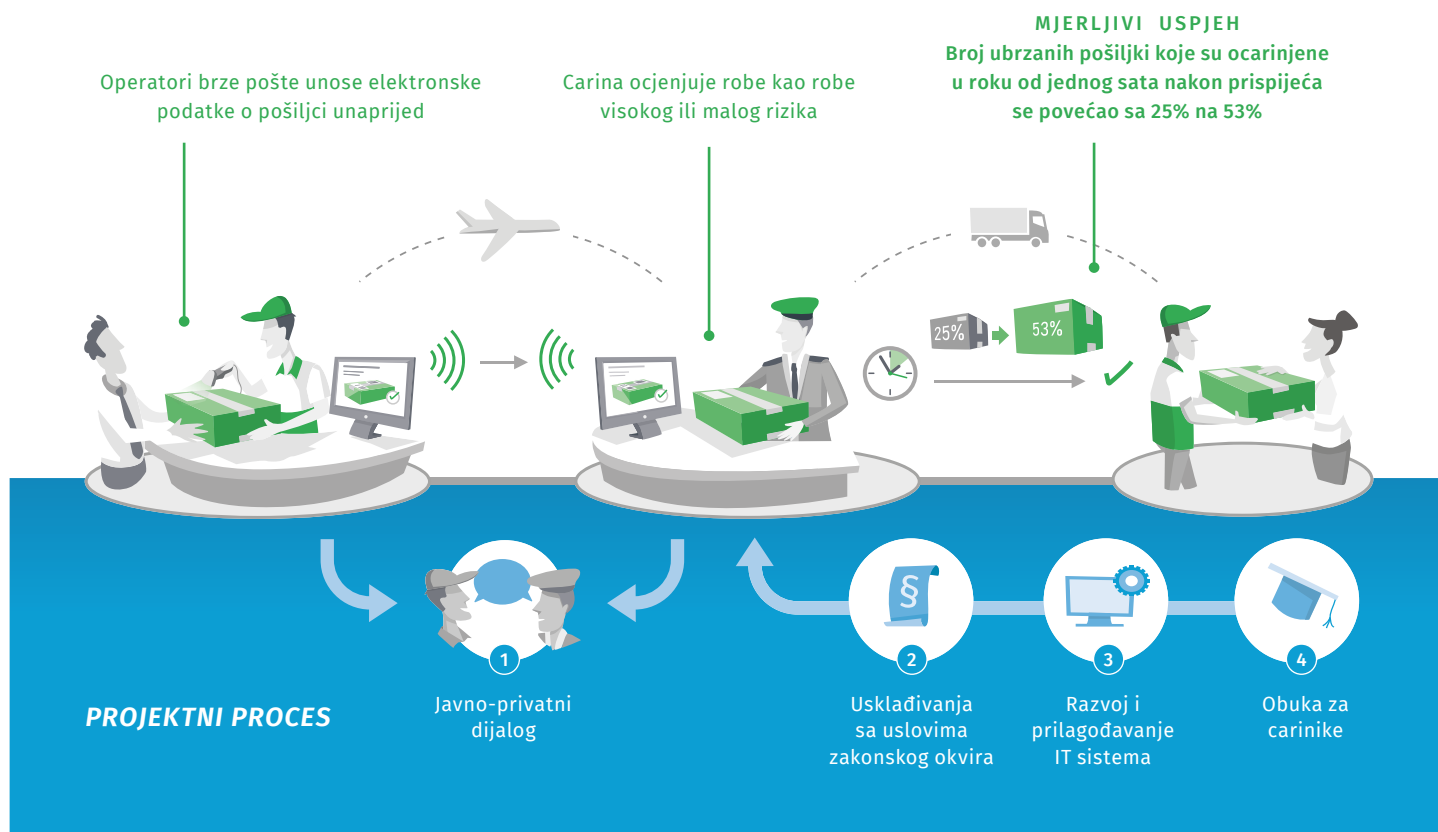
Partnerima u projektu, Alijansi za trgovinske olakšice, kompanijama i državnim organima u Crnoj Gori i Njemačkoj, trebalo je dvije godine da uspostave ovaj sistem. Nakon uspješnog uvođenja u Crnoj Gori i Srbiji, još četiri zemlje zapadnog Balkana, kao i Republika Moldavija, sada planiraju carinske reforme na osnovu ovog modela.

PROCJENA RIZIKA, OLAKŠAVANJE TRGOVINE

Crnogorska ekonomija cvjeta, a regionalno i globalno kretanje roba se povećava. Velike količine roba koje se uvoze često izazivaju kašnjenja na granici. Manuelne kontrole prosto nijesu dovoljno efikasne za količine roba, a crnogorski privrednici se godinama žale na dugo vrijeme čekanja na rezervne djelove i negativne uticaje koje stanje na granici ima na njihovo poslovanje. Početkom 2016. godine, Crna Gora je potpisala Sporazum STO o trgovinskim olakšicama, čime je prioritet dat

trgovinskim olakšicama. Sporazumom se podstiču različite reformske mjere za smanjenje kašnjenja na granici. Jedna od njih je PAP procedura, koja omogućava prijem i obradu carinskih deklaracija prije nego što robe dođu na granicu (prije prispijeća). PAP sistem takođe može da pomogne u klasifikaciji pošiljki prema riziku i u donošenju odluke o tome koje robe treba da kontroliše carina, a koje robe se ocjenjuju kao sigurne za jednostavan prelazak preko granice.

PAP ŠTEDI VRIJEME

KOMPANIJE I DRŽAVNI ORGANI RADE ZAJEDNO

U projektima Alijanse, kompanije i državni organi sarađuju u izradi strategija za uklanjanje trgovinskih barijera. Ova tijesna saradnja privatnih i javnih partnera u projektu obezbjeđuje ravnotežu carinskih i ekonomskih interesa.

Alijansa za trgovinske olakšice je radila sa carinskim organima Crne Gore na uvođenju PAP-a, uz ekspertsku podršku GIZ-a i DHL Express-a. DHL Express je pružio globalno testirana model rješenja i ekspertizu na terenu, a GIZ je djelovao kao neutralni posrednik koji je pružao tehničke savjete o procesu.

Dogovoreni koraci u procesu su bili:

- Dijalog između carina i operatora brze pošte kao budućih korisnika PAP-a.
- Odabir sistema za Crnu Goru na osnovu postojećih dobrih praksi.
- Usklađivanje uslova zakonskog i regulatornog okvira.
- Razvoj i prilagođavanje odabranog IT sistema za potrebe PAP-a.
- Obuka carinika za obuku za korišćenje novog sistema.
- Evaluacija ishoda projekta i regionalni transfer znanja.

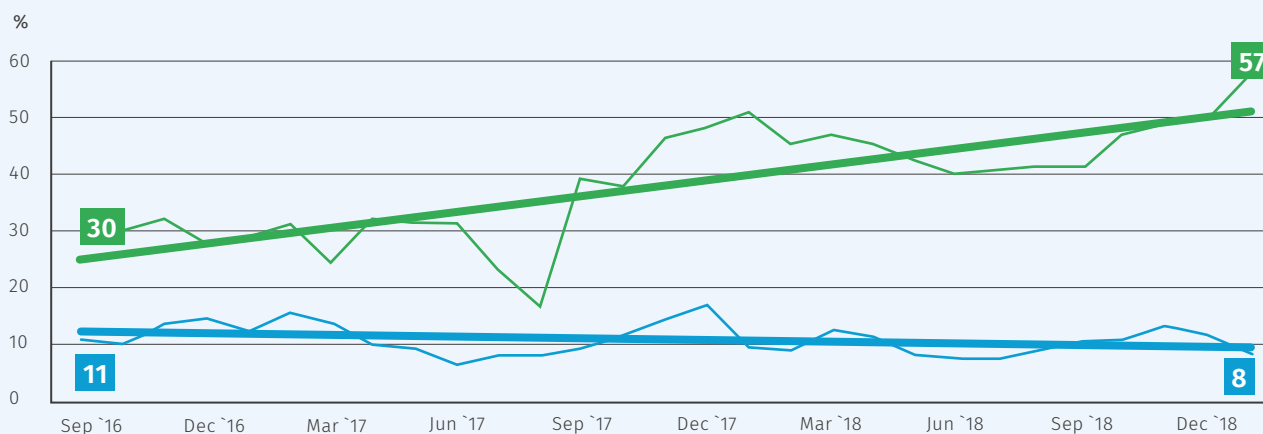
CARINSKA REFORMA U SKLADU SA EVROPSKOM DOBROM PRAKSOM

Prije početka, Crna Gora se odlučila za sistem zasnovan na sistemu Slovenije. Studijska posjeta Ljubljani je obuhvatila demonstracije sistema u nadležnim organima Slovenije i u DHL Express-u. Prije tehničke implementacije, eksperti EU za carinsko zakonodavstvo i svi partneri u projektu su razmatrali izmjene koje su potrebne u carinskom zakonu Crne Gore da bi bio usaglašen sa evropskim modelom. Izmjene je zatim usvojila Vlada Crne Gore.

Sljedeći korak je bio niz radiionica na kojima su partneri u projektu radili na mjerama za optimizaciju procesa, a jedna od njih bila je vrijeme otvaranja kancelarija carine. Uporedo sa tim, utvrđeni su kriterijumi i preduslovi za prilagođavanje IT sistema PAP-a, a zaokruženi sistem je predstavljen u martu 2018. godine. Svi pružaoci usluga brze pošte u Crnoj Gori su učestvovali u ovom procesu.

Isporuka istog dana (%) / / Stopa inspekcije (%)

Kretanja od 26. septembra 2016. godine, mjesečni prosjek

CRNA GORA KAO UZOR ZA DALJE PAP PROJEKTE

Crna Gora je potpisnica Sporazuma o osnivanju srednjoevropske zone slobodne trgovine (CEFTA) i održava tijesne trgovinske odnose sa susjedima na zapadnom Balkanu. Srbija je već pokrenula sestrinski projekat tokom inicijalne faze PAP reforme u Crnoj Gori. Brz uspjeh pristupa Alijanse je privukao pažnju određenog broja susjednih zemalja, koje sada nastoje da implementiraju slična rješenja.

Početakom 2018. godine, Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo i Sjeverna Makedonija su odlučile da uvedu PAP na osnovu iskustava Crne Gore sa pristupom Alijanse. GIZ podržava ove reforme u okviru svog Otvorenog regionalnog fonda za jugoistočnu Evropu, a još jedan PAP projekat je planiran i u Moldaviji.

Nove partnerske zemlje mogu da koriste iskustva Crne Gore i Srbije i da koriste pristup koji je isproban i testiran. Uz samo nekoliko manjih modifikacija specifičnih za datu državu, PAP reforme se mogu sprovesti brzo i efikasno.

„U kontekstu trgovinskih olakšica, naša obaveza je da obezbijedimo punu implementaciju obaveza na način koji je efikasan za sve nas, a posebno za privrednu zajednicu. Iz tog razloga, obezbjeđivanjem snažnog i koordiniranog partnerstva sa privatnim sektorom i međunarodnim donatorima – a što se ogleda i kroz ovaj Projekat, utičemo na sprovođenje neophodnih mjera i zajedno doprinosimo ekonomskom razvoju naše zemlje, što predstavlja naš zajednički krajnji cilj. [...] Implementacijom ovog Projekta značajno su ubrzane procedure i unaprijeđen je sistem carinjenja ekspresnih pošiljki“.

NOVO RADOVIĆ,
Generalni direktor, Direktorat za poreski i carinski sistem, Ministarstvo finansija Crne Gore
(citat preuzet od CDM-a)

PRIDRUŽITE SE ALIJANSI

Učestvujte u našoj inicijativi. Pozivamo vas da učestvujete u razmjeni znanja, u postojećim projektima, ili da pokrenete nove projekte. Za više informacija o tome kako da iskoristite to što Alijansa ima da ponudi, posjetite našu internet stranicu www.tradefacilitation.de/en, ili nas kontaktirajte putem tradefacilitation@giz.de. Radujemo se komunikaciji sa vama.

KONTAKT

Alijansa za trgovinske olakšice
c/o Philipp Kruschel
Deutsche Gesellschaft für
Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Köthener Straße 2 · 10963 Berlin, Njemačka
tradefacilitation@giz.de
T: +49 30 338424 834

IZDAVAČ

Deutsche Gesellschaft für
Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Friedrich-Ebert-Allee 36+40
53113 Bonn
Njemačka

FORMAT I DIZAJN

www.kromativ.de

SLIKE

Naslovna strana:
www.shutterstock.com
Grafikon lijevo unutra:
www.kromativ.de